

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет/Інститут Педагогічний

Кафедра теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МУЗИКОТЕРАПІЯ**

Освітня програма «Спеціальна освіта (Логопедія)»

за другим (магістерським) рівнем

Спеціальність: 016 Спеціальна освіта

Спеціалізація: 016.01 Логопедія

Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 27 серпня 2024 р.

м. Івано-Франківськ – 2024

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Музикотерапія
Викладач (-і)	Потапчук Тетяна Володимирівна
Контактний телефон викладача	+380687372044
Е-mail викладача	tetiana.potapchuk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3___кредити ЄКТС, 90__год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	понеділок, середа
2. Анотація до навчальної дисципліни	
Дисципліна «Музикотерапія» є вибірковим компонентом зі спеціальності 016 Спеціальна освіта (Логопедія) для освітньої програми «Спеціальна освіта» за другим (магістерським рівнем)	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p><u>Мета</u> вивчення навчальної дисципліни полягає в сприянні загальному розвитку особистості студента та підготовка їх до проведення музикотерапевтичних занять.</p> <p><u>Основними цілями</u> вивчення дисципліни є розкриття цілющих особливостей музичного мистецтва як ефективного метода профілактики нервово-психологічних перевантажень дітей. Розвинути музичний слух та емоційну чуйність, активізувати розумову та мовленнєву діяльність, вдосконалюючи рух; використовуючи засоби музикотерапії, стимулювати емоційно-образні уявлення.</p>	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
<p>Інтегральна компетентність:</p> <p>Здатність розв'язувати складні задачі дослідницького та /або інноваційного характеру у сфері спеціальної та інклюзивної освіти.</p> <p>Загальні компетентності:</p> <p>ЗК-1. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p> <p>ЗК-2. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.</p> <p>ЗК-3. Здатність працювати в команді.</p> <p>ЗК-4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово</p> <p>ЗК-6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.</p> <p>ЗК-7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК-8. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК-9. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p>	

Фахові компетентності:

СК-1. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем спеціальної та інклюзивної освіти.

СК-3. Здатність здійснювати діагностико-аналітичну, корекційно-розвивальну, консультативну діяльність з урахуванням особливих освітніх потреб здобувачів.

СК-4. Здатність ефективно взаємодіяти з батьками, колегами, іншими фахівцями у процесі психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами на засадах партнерства.

СК-5. Здатність приймати ефективні рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.

СК-7. Здатність до організації освітнього процесу у спеціальних закладах дошкільної і загальної середньої освіти з використанням сучасних засобів, методів, прийомів, технологій.

СК-8. Здатність до організації процесу навчання, виховання й розвитку дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивного освітнього середовища.

СК-10. Здатність розробляти і реалізовувати наукові та/або освітні проекти у сфері спеціальної та інклюзивної освіти.

Результати навчання:

РН 1. Здійснювати аналіз еволюційних процесів у сфері освіти осіб з особливими освітніми потребами, обґрунтовувати власне бачення шляхів розв'язання наявних проблем.

РН 2. Здійснювати дослідження та/або провадити інноваційну діяльність з метою отримання нових знань, створення нових та удосконалення традиційних технологій викладання і супроводження та в ширших мультидисциплінарних контекстах.

РН 3. Розробляти та впроваджувати інноваційні методики і технології корекційно-розвивальної роботи з особами з особливими освітніми потребами, генерувати нові ідеї для удосконалення навчання, виховання, розвитку та соціалізації цих осіб.

РН 5. Аргументувати, планувати та надавати психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомогу) відповідно до рівня функціонування, обмеження життєдіяльності та розвитку дитини з особливими освітніми потребами, забезпечувати ефективність власних дій.

РН 6. Встановлювати ефективну взаємодію з батьками, колегами, фахівцями, різними соціальними інституціями з метою забезпечення якості спеціальної та інклюзивної освіти на засадах партнерства.

РН 10. Відшукувати необхідні дані в науковій літературі, базах даних та інших джерелах, аналізувати та оцінювати ці дані.

РН 11. Здійснювати управління складною діяльністю у сфері спеціальної та інклюзивної освіти та у ширших контекстах, розробляти плани і заходи з їх реалізації, забезпечувати якість освіти, оцінювати ефективність і результативність діяльності.

РН 12. Організовувати та здійснювати методичний супровід процесу навчання, виховання й розвитку дітей з особливими освітніми потребами в умовах спеціальних закладів освіти та інклюзивного освітнього середовища.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12 год/4 год

семінарські заняття / практичні / лабораторні		18 год/6 год		
самостійна робота		60 год/80 год		
Ознаки навчальної дисципліни				
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий	
3	016 Спеціальна освіта	II	вибіркова	
Тематика навчальної дисципліни				
Тема		кількість год.		
		лекції	заняття	сам. роб.
Тема 1. Історія виникнення музикотерапії. Практична мета, значення та завдання музичної терапії.		2	2	6
Тема 2. Музикотерапія – новітня технологія в психокорекції. Значення пасивної музикотерапії в процесі корекції мовленнєвих порушень та психоемоційних розладів.		2	2	6
Тема 3. Активна (експресивна) музикотерапія, її роль та значення. Вокалотерапія. Корекція порушень просодичного компоненту мовлення засобами музикотерапії.		2	2	7
Тема 4. Інтегративна музикотерапія та її застосування у процесі корекції мовленнєвих і комунікативних порушень.		2	2	6
Тема 5. Застосування логоритміки в корекційній роботі з дітьми з особливостями психофізичного розвитку (ОПФР).		2	2	7
Тема 6. Методика проведення вокалотерапії як засобу корекції звуковимови. Навчання дихання, звуковедення та артикуляції		2	2	7
Тема 7. Методика організації гри на дитячих музичних інструментах.			2	7
Тема 8. Ритмічний ансамбль. Розвиток координації рухів, дрібнопальчикової моторики. Ритмічні та танцювальні рухи, рухова релаксація та злиття з ритмом музики.			2	7
Тема 9. Музика для стимуляції розумового потенціалу та творчих здібностей. Стимуляція розумового потенціалу та творчих здібностей за допомогою логоритміки.			2	7
ЗАГ.:		12	18	60
6. Система оцінювання навчальної дисципліни				

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	100 бальна – 50 балів протягом семестру та 50 балів за екзамен
Вимоги до письмових робіт	<i>письмова контрольна для денної форми навчання, домашня для заочної форми;</i> Студенти повинні виконати письмові завдання, які передбачені в білетах, програмові вимоги до екзамену з навчальної дисципліни «Музикотерапія» містяться на сайті <i>кафедри</i> https://doshkilnaosvita.pnu.edu.ua/денна-форма-навчання/
Практичні заняття	Практичне заняття проводиться з метою формування у студентів умінь і навичок з предмету, вирішення сформульованих завдань, їх перевірка та оцінювання. За метою і структурою практичні заняття є ланцюжком, який пов'язує теоретичне навчання і навчальну практику з дисципліни, а також передбачає попередній контроль знань студентів. Оцінка за практичне заняття враховується при виставленні підсумкової оцінки з дисципліни
Умови допуску до підсумкового контролю	Відповідно до навчального плану, студент виконує письмові роботи, які є допуском до складання іспиту. Головна мета – перевірка самостійної роботи студентів в процесі навчання, виявлення ступеня засвоєння ними теоретичних положень курсу. При розв'язанні завдань студент має продемонструвати загальне розуміння ключових положень дисципліни, виявити причинно-наслідкові зв'язки, розкрити тлумачення та класифікації основних положень, орієнтуватися в змісті законодавчих та нормативно-правових документів.
Підсумковий контроль	<i>форму контролю (екзамен); форму здачі (усна, письмова, комбінована); структуру білета і розподіл балів за завдання</i> – оцінка за відповіді на всі основні та додаткові запитання під час аудиторних занять (15 балів); – оцінка за індивідуальне завдання (15 балів); – оцінка за поточне тестування (10 балів); – оцінка за самостійну роботу (10 балів).
7. Політика навчальної дисципліни	
<p><u>Письмові роботи:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Проведення логоритмічних вправ та ігор для розвитку просодичного компоненту мовлення. 2.Заняття як основна форма проведення логоритміки. Сучасна модель та структура музикотерапевтичного заняття . 3.Демонстрація фрагментів інтегративного заняття. Конспект заняття. <p><u>Академічна доброчесність:</u> Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлювати наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/</p> <p><u>Відвідування занять:</u></p>	

Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідують лекції і практичні заняття курсу.

Засвоєння пропущеної теми з поважної причини перевіряється під час складання підсумкового контролю. Пропуск лекції з неповажної причини відпрацьовується студентом відповідно вимог кафедри, що встановлені на засіданні кафедри (співбесіда, реферат тощо). Пропущені практичні заняття, незалежно від причини пропуску, студент відпрацьовує згідно з графіком консультацій. Поточні незадовільні оцінки, отримані студентом під час засвоєння відповідної теми на практичному, семінарському та лабораторному занятті перескладаються викладачеві, який веде заняття до складання підсумкового контролю з обов'язковою відміткою у журналі обліку роботи академічних груп.

Виконання завдань пізніше встановленого терміну визначаються п. 5 Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.)

https://nmv.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf

Додаткові бали: Студент може отримати додаткові бали згідно «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника»

https://nmv.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf

Студент може отримати додаткові бали згідно «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя

Неформальна освіта: тренінги, семінари, консультації. Перезарахування результатів передбачене згідно «Положення про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

https://nmv.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/118/2021/02/neformalna_osvita.pdf

8. Рекомендована література

1. Любан-Плоцца Б. Музыка і психіка // Б. Любан-Плоцца, Г. І. Побережна, О. Белов. К.: «АДЕФ-Україна». 2022. 200 с.
2. Малашевська І. А. Музична терапія як засіб гармонізації особистості // Простір арт-терапії: горизонти стосунків: Матеріали УІІ Міжнародної міждисциплінарної науково-практичної конференції. К., 2019. С.72-80.
3. Побережна Г. І. Музыка в дитячій душі. К.: Українське агентство інформації та друку «Рада», 2019. 80 с.
4. Побережна Г. Музикотерапія як інноваційна технологія особистісного розвитку. Вища освіта України, 2020. №3. С.12-20.
5. Призванська Р. Музична терапія і навчання: пошук внутрішнього потенціалу. International Scientific and Practical Conference: Збірник матеріалів Міжнародної конференції. Мюнхен, 2020. С. 146–152.
6. Призванська Р. Організація проведення логоритмічних занять з дітьми із психофізичними порушеннями. Простір арт-терапії: можливості інтеграції. Матеріали XIV Міжнародної міждисциплінарної науково-практичної конференції. Київ, 2019. С.86-89.

7. Шабутін С. Зцілення музикою / С. Шабутін, С. Хміль, І. Шабутін. Тернопіль: «Підручники і посібники», 2019. 138 с.
8. Шевчук А. Українські музично-хореографічні традиції як засіб музично-рухового розвитку старших дошкільників : монографія. К.: «Шкільний світ», 2019. 180 с.

Викладач:

доктор педагогічних наук,
професор кафедри теорії
та методики дошкільної
і спеціальної освіти

Тетяна ПОТАПЧУК

